

кіх кампазітараў. Гэтыя палажэнні цесна звязаны з этапамі працэсу творчага вывучэння вакальна-сімфанічнага твора. Умоўна ў гэтым працэсе можна вылучыць чатыры этапы.

1. Агульны агляд твора і выяўленне мэты самастойнай работы.

2. Паглыбленае вывучэнне зместу і формы твора.

3. Письмовы аналіз твора.

4. Дырыжорскае асваенне партытуры.

На кожным этапе робіцца акцэнт на пэўныя бакі творчай дзейнасці.

Спынімся на характарыстыцы кожнага этапа самастойнай работы студэнта.

На першым этапе разглядаюцца пытанні выхавання слыхавога вопыту і навыкаў, неабходных для азнаямлення з сучаснымі творамі. Знаёмая форма вывучэння нотнага матэрыялу на фартэпіяна не заўсёды магчыма з-за складанасці прыёмаў кампазітарскага пісьма. У гэтым выпадку дапамога дырыжору ўменне інтанаваць музыку "пра сябе", прачытваючы нотны тэкст па "вертыкалі" і "гарызанталі". Вялікую дапамогу аказвае праслухоўванне вакальна-сімфанічнага твора ў жывым выкананні або ў грамзапісу.

На другім этапе вывучэння вакальна-сімфанічнага твора студэнтам неабходна засяродзіць сваю ўвагу на прапаванні харавых галасоў і акордаў, не падыгрываючы сабе на фартэпіяна. Можна выкарыстаць метраном. Акрамя спеваў, неабходна фрагментарная ігра найбольш складаных месцаў партытуры, асобных гарманічных сугуччаў, кадэнцый і г.д. Усе гэта дапамагае запомніць партытуру і дасць магчымасць запісаць яе па памяці.

Трэці раздзел прысвечаны пісьмоваму аналізу твора. Ён уключае гісторыка-эстэтычны, тэарэтычны і вакальна харавы падраздзелы.

У якасці прыкладу можна выкарыстаць кантату А.Багатырова "Беларускія песні". Адначасова з музычным вывучэннем твора неабходна прачытаць усю метадычную літаратуру, рэкамендаваную настаўнікам. Акрамя падручнікаў, карысна пачытаць успаміны вучняў, сяброў, знакамітых дзеячаў культуры аб кампазітарах і яго творчасці.

Чацвёрты этап звязаны з дырыжорскім асваеннем партытуры. Асноўная мэта яго -- перадаць глыбокі музычны змест твора з дапамогай дырыжорскага жэста і ўсёй палітры дырыжорскай тэхнікі.

Масўская В.П.,
дацэнт

АРГАНІЗАЦЫЯ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ ПА РАЗДЗЕЛУ "МЕТОДЫКА РАБОТЫ З ДЗІЦЯЧЫМ ХОРАМ" У КУРСЕ "ГІСТОРЫЯ І ТЭОРЫЯ ХОРАЗНАЎСТВА"

Пераход да шматузроўневай сістэмы вышэйшай адукацыі прадугледжвае сур'ёзную перабудову вучэбнага працэсу, пераагляд яго зместу, планаў і праграм. Узнікаюць новыя патрабаванні да адбору матэрыялаў, у іх ліку насчытанасць праграм сучасным зместам. Патрабуюцца і інавацыйныя формы навучання, якія павінны садзейнічаць умацэнню прафесійных напрамкаў і ўзбраенню выпускнікоў універсітэта шырокім спектрам навыкаў і ўменняў, патрэбных у будучай штодзённай практыцы.

Авалоданне глыбокімі прафесійнымі ведамі прадугледжвае развіццё ў студэнтаў даследчых навыкаў, здольнасці арыентавацца ў выбраных накірунках, высокага ўзроўню пазнавальнай дзейнасці. Вырашэнне дадзеных задач магчыма толькі пры індывідуальным падыходзе да кожнага студэнта. У гэтым выпадку вялікі акцэнт неабходна зрабіць на арганізацыю самастойнай работы, што дае магчымасць, пры наяўнасці агульнай праграмы курса, дыферэнцыравана падводзіць студэнта да канчатковага выніку ў справе авалодання ведамі.

Сучасны спецыяліст павінен умець самастойна набываць веды. Галоўную задачу вышэйшай навучальнай установы -- навучыць вучыцца -- неабходна рэалізоўваць прадумапа і мэтанакіравана, садзейнічаць праяўленню творчага пачатку, патрэбнасці ў самаарганізацыі і самадысцыпліне.

Раздзел "Методыка работы з дзіцячым хорам" уваходзіць у курс "Гісторыя і тэорыя харавога мастацтва". З улікам таго, што нашы выпускнікі ў апошні час пачалі працаваць кіраўнікамі аматарскіх хароў і ансамбляў і займацца арганізацыяй вольнага часу дзяцей, кафедра харавога мастацтва пры пераглядзе зместу курса палічыла мэтазгодным павялічыць колькасць гадзін на вывучэнне гэтага раздзела і перагледзець яго напэўняльнасць па зместу.

Падрыхтаваная праграма ў наступным годзе, з пераходам на шматузроўневую сістэму

адуканы, можа з'явіцца асновай да вылучэння асобнага курса.

Леановіч ЗЛ,
дацэнт

Самастойная работа студэнтаў прадугледжвае тры напрамкі іх працы:

- на аўдыторных занятках;
- у пазааўдыторны час;
- пад кантролем выкладчыка.

На аўдыторных занятках самастойная работа студэнтаў прадугледжвае развіццё творчых здольнасцей і актыўнай мысліцельнай дзейнасці. Так, у лекцыі-дыялогу ставяцца пытанні, на якія навучэнцы могуць адказаць, карыстаючыся ведамі, набытымі ў вучылішчы. Гэта абмеркаванне пытанняў аб структуры дзіцячых амаатарскіх аб'яднанняў, прыцыплах падбору рэпертуару з улікам узросту дзяцей і інш.

У лекцыі неабходна перанесці акцэнт з інфармацыйнага навучання на метадалагічнае. Гэта дапаможа студэнтам самастойна зрабіць абгульненне перадавога вопыту педагогаў-хормайстраў, іх тэарэтычных распрацовак, вылучаць для сябе найбольш зразумелы шлях у вакальным выхаванні дзяцей.

Перспектыўнай формай развіцця самастойнасці студэнтаў з'яўляецца арганізацыя творчай работы пад кіраўніцтвам выкладчыка, якая праходзіць у працэсе аўдыторных і пазааўдыторных заняткаў.

Да практычных заняткаў распрацаваны творчыя і кантрольныя заданні для самастойнай падрыхтоўкі. Яны складзены з улікам папярэдняй падрыхтоўкі студэнта, даступныя для навучэнцаў з рознымі здольнасцямі. Гэтыя заданні дапамогуць выкладчыку свчасова выявіць у студэнта ступень авалодання матэрыялам.

Такім чынам, можна зрабіць вывад аб тым, што выкарыстанне ўказаных напрамкаў у арганізацыі самастойнай работы студэнтаў у раздзеле "Методыка работы з дзіцячым хорам" дазволіць павысіць эфектыўнасць і якасць прафесійнай падрыхтоўкі, будзе садзейнічаць фарміраванню навыкаў самастойнай працы, дапаможа арганізаваць індывідуальны падыход у навучанні.

НЕКАТОРЫЯ АСАБЛІВАСЦІ ЎЗАЕМАСУВЯЗІ СПЕЦЫЯЛЬНЫХ ПРАДМЕТАЎ У ПРАЦЭСЕ ПАДРЫХОТКУ ВЫКЛАДЧЫКА ХАРАВЫХ ДЫСЦЫПЛІН

Прафесійная дзейнасць любога педагога ўключае веданне свайго прадмета і валоданне комплексам педагогічных навыкаў.

Гатоўнасць да музычна-педагогічнай дзейнасці прадугледжвае шырокую музычную адуканню, валоданне спецыяльнымі выканальніцкімі навыкамі (дырыжорскімі, вакальнымі, фартэп'яннымі), захапіненне харавым мастацтвам, веданне псіхалагічных заканамернасцей развіцця вучняў і валоданне педагогічнымі умсннямі.

Усе гэтыя якасці фарміруюцца пры вывучэнні прадметаў музычнага і псіхалага-педагогічнага цыклаў.

Эфектыўнасць і якасць падрыхтоўкі спецыялістаў залежаць ад узасемсувязі, пераснасці ў вывучэнні дысцыплін, ад таго, наколькі правільна вызначаны кафедрамі месца і роля той ці іншай дысцыпліны ў агульнай сістэме вучэбнага працэсу. Кожны выкладчык павінен бачыць мэту выкладання свайго прадмета не абстрактна, а ў агульнай структуры падрыхтоўкі спецыяліста.

У харавым класе, які заўсёды быў цэнтрам навучання харавых дырыжораў, выхоўваюцца тонкі слых, пачуццё рытму, уменне слухаць сябе, другія галасы і г.д.

На харавых занятках на практыцы пазнаюцца сэнс і значэнне вакальных практыкаванняў, работы над гукам, над дыханнем, значэнне вакальнай работы, якая з'яўляецца асновай харавых спеваў, выпрацоўваюцца дырыжорскія навыкі.

Адной з вядучых дысцыплін у працэсе падрыхтоўкі выкладчыкаў харавога мастацтва з'яўляецца дырыжыраванне. Гэта комплексная дысцыпліна заснавана на глыбокіх музычна-тэарэтычных ведах, якія набываюцца на занятках па спецыяльных прадметах.

Самастойнае знаёмства студэнта з творам па дырыжыраванні ажыццяўляецца шляхам праігравання яго на фартэп'яна. Студэнт, які не валодае інструментам, практычна не здольны да самастойнай работы па дырыжыраванні.